SALA DE LECTURĂ

Scînteia

JURNALUL ROMÂNIEI 1989 – ACUM DOUĂZECI DE ANI

Numărul 162 | Sâmbătă, 11 iulie 2009 – Marți, 11 iulie 1989 | DISTRIBUIT ÎMPREUNĂ CU JURNALUL NAȚIONAL

JURNALUL ZILEI

Ceaușescu a primit vizita redactorului-șef al ziarului spaniol ABC și s-a întâlnit cu delegația Uniunii Interparlamentare Arabe. Filmul românesc, premiat în Portugalia. La Abrud s-a dat în folosință al 1.000-lea apartament nou. Revista Sănătatea a recomandat moda la copii.

Unic în lume

După întâlnirea de sâmbătă cu Nicolae Giosan, Delegația Uniunii Interparlamentare Arabe, condusă de Abdelrahman Bouraoui s-a întâlnit cu Nicolae Ceaușescu. În discursul său, Abdelrahman Bouraoui l-a felicitat pentru modul de abordare a problemei dezarmării și pentru lichidarea rapidă a datoriei externe.

„Vă putem spune că experiența dumneavoastră, unică în lume, privind lichidarea datoriei externe reprezintă un exemplu demn de urmat pentru toate țările lumii, în special pentru țările în curs de dezvoltare, țări care zac sub povara datoriilor externe și a căror dezvoltare este amenințată, sau chiar dată înapoi de aceste datorii, iar suveranitatea și independența lor sunt puse în pericol."

(Continuare în pag. a II-a)

ZBIGNIEW BRZEZINSKI: SĂ DĂM COMUNISMULUI O ÎNMORMÂNTARE DECENTĂ!

Indubitabil, această vară 1989 este – dacă nu de-a dreptul istorică, marcând sfârșitul definitiv al comunismului ca formă de stat – măcar crucială. În sensul că este martora începerii unui evident proces de degringoladă, care numai cu câteva luni înainte era greu de presupus.

Lumea întreagă este fascinată și derutată de fenomen. Încercând să înțeleagă ceva, să-și pună ordine în gânduri, în atitudini și mai ales în proiectele de viitor, mai toți specialiștii au câte un cuvânt de spus, dar prea puține sunt replicile autorizate. Încercând să le descopere, prin intermediul lui François Hauter, cotidianul „Le Figaro" i s-a adresat fostului consilier diplomatic al lui Carter, profesorul Zbigniew Brzezinski (fiu al unui diplomat polonez și universitar american), care a încheiat recent o amplă lucrare asupra eșecului marxismului.

François Hauter: Vedeți o interacțiune între ceea ce se desfășoară acum în cei doi uriași ai comunismului, URSS și China?

Zbigniew Brzezinski: Există o legătură evidentă. De asemenea, un contrast, cele două țări înfruntă vidul, căci există un hiatus între dezvoltările lor economică și politică. Am văzut în ultimii ani, în China, succesul perestroikăi economice, dar puțin adevărat glasnost. În URSS, din contră, vedem o frumoasă doză de transparență, dar nu și o reconstrucție eficace. În China, contrastul între schimbarea economică și absența schimbării politice a dus la explozie; în URSS, incapacitatea puterii de a realiza adevărate progrese în calitatea vieții se opune avansurilor considerabile ale libertății de expresie. Ceea ce creează o tensiune în creștere și serioase probleme regimului sovietic. Comunismul a dominat esențial istoria acestui secol. Criza finală a lui, conform expresiei din ultimul deceniu al acestui mileniu, poate primele decenii ale secolului viitor. Mă îndoiesc că asta va dura mai mult. Nu uitați un lucru important: comunismul, ca idee inspiratoare a intelectualilor și a mișcărilor sociale, s-a epuizat. Și-a uzat arsenalul, și-a pierdut forța de atracție. Sistemele economice și sociale create după acest secol au eșuat. Asistăm acum la agonia comunismului; agonia unei ideologii și a unui sistem durează inevitabil mai multă vreme decât cea a unei ființe omenești.

Analistul de origine poloneză Brzezinski prognoza dispariția ideologiei comuniste FOTO: AFP/MEDIAFAX

Mihai Gorbaciov este un eliberator al lumii comuniste? Știe el încotro merge?

Îi doresc lui Gorbaciov numai bine și am avut ocazia să i-o spun personal. Cred că, obiectiv, el este pe cale de a demonta sistemul comunist așa cum l-am cunoscut noi. Este un revizionist al marxism-leninismului; seamănă din ce în ce mai mult cu un menșevik și din ce în ce mai puțin cu un bolșevic. Ce va provoca cu toate acestea? Gorbaciov va decide, poate, să numească noul său model „comunism", dar, dacă va reuși, va fi foarte diferit de ceea ce a fost comunismul în cursul acestui secol.

Tulburările din China au demonstrat că elitele conducătoare comuniste sunt gata să folosească forța pentru a nu pierde puterea. Occidentul trebuie să considere aceste tresăriri ca „normale", ca inevitabile? Și care e răspunsul pe care trebuie să-l dea acestor întoarceri?

Problema esențială pentru ultimul deceniu al secolului va fi să se știe dacă tranziția către postcomunism va fi pașnică sau violentă. Cred că ambele ipoteze se vor verifica simultan. În Europa de Est sunt șanse ca tranziția să fie pașnică, dar aceasta nu este o certitudine. În China, avem de-a face cu prima generație de revoluționari. Ea este mult mai puțin grăbită să părăsească puterea decât conducătorii care, în țările Pactului de la Varșovia, sunt doar moștenitori. Aceștia sunt mai noi, mai doritori să se adapteze unei realități sociale pe care nu o mai pot controla.

Cu glasnostul, Gorbaciov a lăsat să reapară mișcările naționaliste în URSS. În ce măsură pot ele să pericliteze dominația rusă? Este acesta sfârșitul imperiului?

Imperiul și suveranii lui înfruntă o problemă dificilă. Pentru a face sistemul lor eficace din punct de vedere economic, trebuie să-l descentralizeze.

(Continuare în pag. a III-a)

A murit contraamiralul Horia Măcelaru

La București, la 11 iulie 1989, a trecut în neființă Horia Măcelaru. Ceremonia de înhumare s-a petrecut în relativă discreție la cimitirul Mănăstirii Cozia, conform dorinței defunctului. Tot acolo odihneau și părinții săi. În 1944, Horia Macellariu era contraamiral, purtător al celor mai înalte distincții militare ale statelor german și român, comandant al Forțelor Navale Maritime române și locțiitor al viceamiralului Helmuth Brinkmann, comandantul Comandamentului German Amiral Marea Neagră. Douăzeci de ani mai târziu, pe biletul de eliberare din închisoare, în dreptul meseriei scria „profesor pensionar".

A dus la Balcic inima Reginei

S-a născut la 28 aprilie 1894 la Craiova, ca fiu de inginer silvic și nepot (după mamă) al unui ofițer de cavalerie din timpul Războiului pentru Independență (1877). Bunicul său, Ilie Măcelariu a fost primul președinte al Partidului Național din Transilvania, partidul care a proclamat unirea acestei provincii cu România, devenit mai târziu Partidul Național Țărănesc. Sub influența Școlii Ardelene, strămoșii și-au latinizat numele scriindu-l Macellariu.

După absolvirea Liceului „Mihai Viteazul" din București, s-a înscris la Școala de Artilerie, Geniu și Marină, finalizată în 1915. Fapt neobișnuit, tânărului sublocotenent de marină i s-a încredințat comanda vasului amiral „Principele Nicolae". Din nou neobișnuit pentru cineva cu o vârstă ca a lui, a fost numit adjutant al contraamiralului Nicolae Negrescu, comandantul Flotei de Operații Româno-Ruse de pe Dunăre. A primit și ordinul „Coroana României" în semn de apreciere pentru meritele de pe frontul de luptă.

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALUL OMULUI SIMPLU

Panacodar și cocător de „blăni"

1989 era deja al treilea an de când Andrei Tulbure, cocător la Fabrica de Pâine din cartierul Schei al orașului Câmpulung-Muscel, n-a mai primit nici o compensație pentru mediul toxic în care lucra. Înainte primea un kilogram de lapte, după care, câteva luni a primit o mică sumă de bani, iar din 1986, nimic. „Era foarte greu să fii cocător. Sunt căldurile alea mari care te bat la ușa cuptorului. Te bat la cap." Din acest motiv nu erau mulți cocători, deși existase o astfel de școală.

Aceasta fusese însă șansa lui – nu se îngrămădeau alții la ce făcea el. Nu i-a cauzat astfel nici situația familiei „fugite" din Basarabia în România, nici (mult mai târziu) refuzul de-a fi primit în partid.

Andrei Tulbure a fost unul din cei șase copii ai văduvei Maria Tulbure, moldoveancă de peste Prut. Sub steagul armatei române, soțul acesteia, subofițerul Alexandru Tulbure, plecase în război. Nu s-a mai întors niciodată.

Basarabia a căzut sub ocupație sovietică, ca urmare a ultimatului din vara anului 1940. Un an mai târziu, când Andrei avea 10 ani, mama lui a hotărât să caute refugiu în România. Auzise zvonuri că alte familii din Chișinău, cu soți ori copii care luptau în Armata Română contra sovieticilor, fuseseră duse în Siberia. Primul tren cu basarabeni ca aceștia fusese mitraliat de avioanele sovietice. Au plecat, mai norocoși, cu al doilea.

(Continuare în pag. a II-a)

CALENDAR

11 iulie (Marți)

Soarele a răsărit la 5:42, a apus la 21:00

Luna a răsărit la 14:16, a apus la 00:16

Sărbătoare creștină: Sf. Mare Mucenița Eufimia; Sfânta Olga, împărăteasa Rusiei; Cuviosul Leon din Mandra

S-a întâmplat la 11 iulie 1989

● În pofida protestelor exprimate de cercuri largi ale opiniei publice, ca și de numeroase personalități politice, Pentagonul a continuat costisitorul său program de realizare a avionului „invizibil" și a prezentat la televiziune, în primul zbor-test, acest bombardier cu rază mare de acțiune ce putea transporta încărcături nucleare și care, în opinia unor specialiști militari americani, nu putea fi detectat de radar. Numeroși deputați din Congresul SUA s-au pronunțat împotriva acestui program care însemna pentru contribuabilii americani o povară de circa 500-700 milioane de dolari pentru fiecare aparat. Pentagonul avea în vedere realizarea, în următorii ani, a 132 de avioane de acest tip

● La Londra s-a anunțat încetarea din viață, la vârsta de 82 de ani, a actorului și regizorului britanic de renume mondial Laurence Olivier, unul dintre cei mai marcanți oameni de teatru și film din Marea Britanie din perioada postbelică. Talentul lui Laurence Olivier, care s-a bucurat de o înaltă apreciere în lumea întreagă, a strălucit în ecranizarea cunoscutelor capodopere ale lui Shakespeare. El a fost fondatorul unuia dintre teatrele cu cel mai mare prestigiu din Marea Britanie – Teatrul Național

Ramona VINTILĂ

JURNALE PERSONALE

11 IULIE

Reapare la biroul meu, la Biblioteca Județeană, Laurențiu Barbu cu noi versuri de-ale lui – deși nu am chef de gargară, aflu cu forța că Georgeta Carcadia (șefa Culturii Județene, nomenclaturistă a PCR Vrancea, știți) i-a atras a nu știu câta oară atenția să nu mai treacă pe la mine! Că, de câte ori îl vede, ea îi atrage atenția că eu sunt periculos... Începe să mă enerveze „băiatul ăsta": de ce naiba mai treci pe la mine? – îl reped încruntat. Vezi doar că am tarnători în jurul meu; până și colegii de serviciu făcându-și datoria în acest sens, din păcate, fără nici o rușine... Îl trimit pe Laurențiu să caute un loc unde să bem o cafea „în oraș": eventual, îi spun, la „Ceasul Rău" (un ceas electronic din plin centru, mai tot timpul defect, unde era o cafenea). Nu, îmi răspunde, nu e în tot Focșaniul nici un loc de cafea! A dispărut până și amărâta asta de cafea amestec...

Trec în pauza de masă pe la „barul" din subsolul Casei Sindicatelor, unde vine „lume intelectuală pestriță"; acum am chef să aud bârfă. Aflu că la meciul de fotbal al rapidiștilor cu Steaua București s-a scandat „Sus Rapidul-Jos Partidul!", făcându-se cică arestări masive... Nu-mi vine să cred! Înțeleg bine acum că Steaua joacă prost când te aștepți mai puțin, tribuna urând-o pentru sprijinul ceaușist... Spun și eu acum, când îmi vine rândul, aici, un banc prost, politic: „În anul 2050, reînviind, românul aude tot «Ceaușescu reales!» și spune în barbă «normal». Anormal, fiindcă el, românul, va fi în stare să reînvie atunci.

(Continuare în pag. a II-a)

Agenda Elenei Ceaușescu

Dar ce plăceri îi aducea puterea acestei vârstnice femei?! – îți vine să exclami empatizând cu programul ei.

Marți, 11 iulie 1989, a fost prezentă la birou între orele 9:30 și 18:40. Zi toridă de vară bucureșteană, închisă în spațiul puțin somptuos și confortabil, după standardele lumii de azi. Fără aparat de aer condiționat măcar, căci se voiau amândoi Ceaușeștii exemplu viu de cumpătare și economie. Din declarațiile personalului de pază și protecție, Nicolae Ceaușescu mergea, la amiază, să se odihnească la reședință. Ea, ca o cloșcă, nu-și părăsea cuibarul. După prânz, se „întindea" uneori, câte-o jumătate de ceas în camera de odihnă alăturată biroului.

Intrau și ieșeau de la Cabinetul 2 cam aceiași. Vedea zilnic aceleași fețe și expresii, asculta același uzat repertoriu cu sărut-mâna, raportez, permiteți, binevoiți, să trăiți... Ea, prefăcându-se (cu ce efort, oare?), atotștiutoare și atotvigilentă, înger protector al Tovarășului și cârmaciul din umbră al țării!

Marți, bunăoară, de câteva ori au intrat la ea Curticeanu, Bobu și Nicolcioiu. În pomelnicul șefului de cabinet se regăsesc Poliana Cristescu, Ștefan Andrei, Cornel Pacoste, Constantin Radu, Gheorghe Oprea, I.M. Oprea.

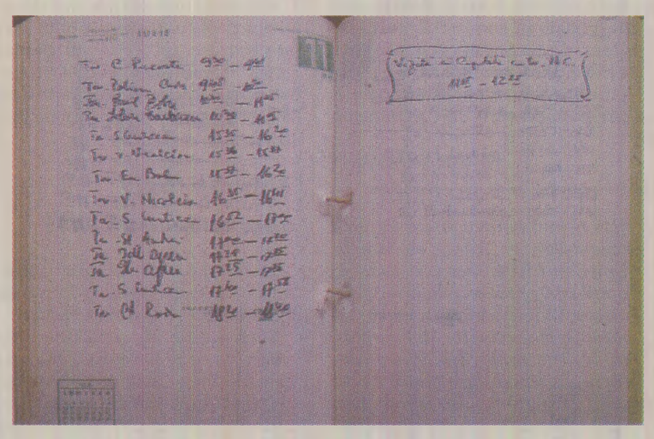

Dar fără ședințe și subalternii „tembeli" ce i-ar fi rămas de făcut? Nici o muză n-o atinsese vreodată cu aripa ei. Nu-i plăcea să citească, nu gusta nici o artă. De pe urma calificării ei de „reparatoare" la „Jackard și Gros" îi făcuse menajerei, o dată, o demonstrație de cum se coase un nasture. Altfel, nici barem goblen, macrame ori tricot n-a lucrat. Deși atâtea alte femei își linișteau astfel nervii pe-atunci.

O variație în notațiile agendei e „vizită în Capitală" (orele 11:15 - 12:25) făcută de amândoi Ceaușeștii. Putem presupune că au plecat în control neanunțat pe șantierele din Centrul Civic, la Casa Republicii și la Metrou căci în presă n-a fost nimic consemnat. Ce-ar fi fost mai simplu decât ca „fiii iubiți ai poporului" să oprească în fața unei măcelării ori să viziteze un magazin oarecare? De câte decenii nu mai văzuseră, oare, cum arăta pe dinăuntru un aprozar ori un imobil de locatari?!

Lavinia BETEA

ROMÂNIA ÎN PRESA INTERNAȚIONALĂ

Ungaria acuză amenințarea militară română

Henry Kamm, de la cotidianul american New York Times, scria la 11 iulie 1989 despre conflictul româno-maghiar, conflict în cadrul căruia partea maghiară adusese și ipoteza că România ar prezenta pentru țara sa un pericol armat.

Ministrul de Externe al Ungariei a declarat astăzi că România prezintă o „amenințare militară" la adresa țării sale. Comentariile oficialului Gyula Horn au venit după întâlnirea tensionată dintre liderii celor două țări, marcând ceea ce diplomații și oficialii maghiari descriu ca fiind cel mai deteriorat stadiu în care a ajuns vreodată relația dintre cele două țări vecine și aliate ale Pactului de la Varșovia, de la sfârșitul celui de-al doilea război mondial și de la căderea sub dominația sovietică încoace.

La conferința de presă ținută înainte de venirea președintelui Bush, Horn a spus că „înalți" oficiali români au anunțat că țara lor poate să realizeze arme nucleare și că vor produce în curând rachete de rază medie. „Acest lucru are impact asupra securității țărilor vecine, cum ar fi și Ungaria", a spus Horn. Acesta nu a nominalizat persoanele care au făcut anunțul.

Întâlnirea româno-maghiară a avut loc sâmbătă când președintele român, Nicolae Ceaușescu, și liderul partidului comunist maghiar, Rezso Nyers, au participat la București la conferința summit-ului Pactului de la Varșovia.

Tratat contestat

Horn a spus că, pe lângă amenințarea reprezentată de noua înarmare a României, șeful Statului Major al Armatei Române a amenințat implicit și integritatea teritorială a Ungariei. Generalul, pe care nu l-a nominalizat, a afirmat că Tratatul de la Trianon din 1920, punct sensibil pentru maghiari din cauza cedării Transilvaniei în favoarea României, este injust pentru că Ungaria a păstrat alte regiuni în care trăiesc cetățeni de origine română. Potrivit lui Horn, generalul a cerut ca această situație să fie soluționată.

(Continuare în pag. a IV-a)

Pagini realizate cu sprijinul AGERPRES

A murit contraamiralul Horia Măcelaru

(Urmare din pag. I)

De aici, cariera de militar a lui Horia Măcelaru a curs în sens ascendent. În 1926 a obținut licența în drept, urmată de doctoratul în științe economice și politice. Doi ani mai târziu a primit brevetul de ofițer de stat major, după terminarea cursurilor Școlii de Război Naval din Paris. Pe fișa de caracterizare, la admitere, viceamiralul Durand-Viel, comandantul școlii pariziene, l-a caracterizat astfel: „Excelent ofițer, având cunoștințe generale și mult fond".

Doi ani mai târziu, la absolvire, a confirmat că „a făcut onoare țării sale și corpului său". A primit, din mâna președintelui Franței, Crucea de Cavaler al Legiunii de Onoare. În țară a fost numit profesor la Școala de Război. Iar în 1938 i s-a încredințat comanda navei care a dus la Balcic inima Reginei Maria (împlinindu-se astfel dorința defunctei) și a reprezentat marina regală la funeraliile președintelui Turciei, Mustafa Kemal Ataturk.

La Fortul 13 Jilava a fost închis o perioadă și Horia Măcelaru

Pe frontul Mării Negre

La scurt timp după intrarea României în război, la 20 august 1941, a fost numit șef de stat major român în cadrul Misiunii Navale Germane din România.

Din 1942 până în 1943 a comandat Escadrila de distrugătoare și a fost comandantul operativ al forțelor navale româno-germane de la Marea Neagră. În 1943 a fost promovat comandant al Forței Navale Maritime Române, contraamiral și locțiitor al viceamiralului Helmuth Brinkmann.

Culmea responsabilităților a atins-o însă între 12 aprilie și 14 mai 1944, când a ordonat una dintre cele mai mari retrageri armate pe apă din cadrul războiului, cunoscută sub numele de „Operațiunea 60.000". Sub comanda sa au fost evacuați de la Odessa 130.000 de militari români și germani. În ciuda agresivului atac sovietic, pierderile de militari și armament au fost minime. Drept pentru care a primit cele mai înalte decorații ale statelor român și german acordate pe timp de război: Ordinul „Mihai Viteazul" (clasa a III-a) și, respectiv, Crucea de Cavaler al Crucii de Fier.

Alt moment-cheie s-a petrecut în noaptea 23-24 august. După citirea proclamației Regelui Mihai I, care anunța încetarea alianței cu Germania nazistă și trecerea de partea forțelor Aliate, Măcelaru a primit ordin să înceteze luptele contra sovieticilor și să-l convoace la discuții pe viceamiralul Brinkmann în vederea retragerii pașnice a forțelor navale germane. Cum, la rândul său, Brinkmann primise ordin să nu cedeze Constanța și să lupte până la ultimul om, lupta avea să se ducă, scrie Măcelaru în memoriile sale, între el și Brinkmann. După o primă discuție eșuată, timp în care opt vase germane de luptă aveau ațintite tunurile spre Constanța, Măcelaru a purtat o a doua negociere la bordul vasului Tirpitz.

În după-amiaza zilei de 25 august, Brinkmann a ordonat retragerea fără a se fi tras nici un glonț. S-ar putea conchide că tactul diplomatic al comandantului român a salvat Constanța, căci celelalte orașe-porturi de pe fronturile Europei au fost distruse.

În tot războiul, de altfel, Marina Română, aflată sub comanda lui, nu suferise pierderi majore.

De foame, a mâncat paiele din saltea

La 24 martie 1945, Horia Măcelaru a fost trecut în rezervă. La nici trei luni după aceasta, Comisia Aliată de Control l-a cerut judecat în calitate de „criminal de război". Aceasta urma să se facă în baza articolului 14 din Convenția de Armistițiu din septembrie 1944, pentru „conlucrare activă cu Germania fascistă" și „acțiuni criminale împotriva Națiunilor Unite".

După o serie de investigații, Cabinetul 7 al Tribunalului Poporului l-a găsit nevinovat, deoarece nu avusese inițiativă din punct de vedere operativ. Au menționat chiar că datorită lui submarinele italiene nu au putut fi luate de forțele germane după trecerea Italiei de partea aliaților.

Nemulțumită, Comisia Aliată, prin vocea unui general sovietic, a forțat decizia de incriminare a lui Măcelaru. Ministrul de Război, generalul Vasîliu-Rășcanu, a instituit o comisie de anchetă care însă l-a găsit nevinovat. Drept urmare, Parchetul Curții București l-a scos de sub învinuire.

După trecerea sa în rezervă, Măcelaru a aderat la Mișcarea Națională de Rezistență, inițiată de generalul (r) Aurel Aldea, în calitate de comandant militar. A fost unul dintre principalii organizatori ai amplei manifestații promonarhiste de la 8 noiembrie 1945. Alături de „grupul inginerilor", condus de Ioan Bujoiu, a activat și în cadrul Mișcării Libertății Românești. De la percheziția la domiciliu de la 27 mai 1946 și până la arestarea din noaptea de 18 spre 19 aprilie, s-a ascuns prin casele diferitor prieteni. Arestat și judecat pentru „activitatea criminală", a fost condamnat la muncă silnică și la degradare civică pe viață, precum și la plata unei importante sume de bani ca daune materiale.

A suferit în închisorile Aiud, Râmnicu Sărat, Jilava și Gherla. A fost ținut timp de șase ani singur în celulă, iar la Râmnicu Sărat, supus unui regim de înfometare. De foame și-a mâncat atunci paiele din salteaua de la pat.

A fost eliberat la 29 iulie 1964, o dată cu ceilalți deținuți politici, în baza Decretului 411/1964. După ce-a trăit o vreme din pensia de „profesor pensionar", i s-a aprobat cererea pentru pensie de serviciu.

S-a stins din viață la 11 iulie 1989, în relativă discreție. Avea aproape 95 de ani. A fost înmormântat în cimitirul Mănăstirii Cozia, alături de părinți.

Nicolae DRĂGUȘIN

CURSUL DE JURNALISTICĂ (3)

Reguli privind scrisul corect și expresiv: Este ușor să scrii...

Fragmentul este tradus din „Savoir improviser. La parole, l'Action, l'Ecrit" de Georges Grzybowski, Paris, Retz, p. 127-169 (an de apariție al cărții nemenționat).

O relatare și două stiluri

Stilul „proces verbal"

Ședința Comitetului...

Comitetul s-a reunit la... data de..., ora..., în sediul...

– Președintele deschide ședința mulțumind membrilor comitetului pentru participare. Urează bun venit lui X..., recent cooptat, și își exprimă dorința ca ședința...

– Dă cuvântul secretarului pentru a citi darea de seamă asupra activității de la ultima adunare și până acum și propune trecerea la discutarea punctelor din ordinea de zi.

Punctul A: Problema în cauză face obiectul unui raport prezentat de Y. Apoi urmează discuții. B vede problema așa..., în timp ce C și D așa... În final se pun de acord în privința... cu rezerva...

Punctul B: Președintele dă citire unei scrisori din partea organizației O și propune ca... Comitetul aprobă în unanimitate și secretarul este însărcinat cu...

Punctul C: Situația S face obiectul unei note trimise tuturor membrilor comitetului o dată cu convocatorul pentru ședința de astăzi. Președintele, cum reiese din notă, este de părere că comitetul ar putea... Cu excepția lui Z, membrii comitetului sunt rezervați și își exprimă opiniile următoare:

... În final, președintele insistă să fie luată o hotărâre imediată, pe care o consideră urgentă, și hotărăște să convoace o nouă ședință în mai puțin de opt zile. Ea va avea loc. Etc.

Punctele D, E, F: Probleme curente în stilul punctelor A, B. Nemaifiind altceva la ordinea de zi, ședința se încheie la ora...

Stilul „relatare"

Ședința comitetului....

La această ședință au apărut serioase divergențe între membrii comitetului privind situația S, ceea ce înseamnă tendințe opuse în politica acestui comitet. În afara unor decizii administrative curente, adoptate fără dificultate, mai ales asupra punctelor A, B, D, E, F, comitetul a avut păreri împărțite privind soluțiile la situația S. În urma unei discuții la care au participat A, B, C, Z și președintele, s-a hotărât amânarea luării unei decizii. O nouă ședință a comitetului fixată pentru data de... va examina problema din nou. Nu trebuie ascuns faptul că gravitatea diferendului astfel revelat va face improbabil un viitor acord asupra situației S, riscând să fie afectată buna înțelegere dintre membrii comitetului. În acest caz se pune problema consecințelor eventuale ale acestei stări de lucruri și mai ales a menținerii lui P ca președinte sau a lui A, B și C în calitate de membri ai comitetului.

N.B.: Vom anexa rezumatul propunerilor lui S, Z, pe de o parte, și ale lui A, B, C, pe de altă parte, indicând clar care este poziția fiecăruia și care sunt punctele de divergență.

Remarcă. Primul text, după cum se vede, este un proces-verbal clasic, fidel, cuvânt cu cuvânt, dar din acesta nu reiese esențialul: și anume gravitatea divergenței de poziție a membrilor. În al doilea text, dimpotrivă, se trece rapid la punctele din ordinea de zi și se insistă aproape exclusiv asupra singurului lucru important, sugerând ce consecințe ar putea avea acest fapt. Aceasta este poate relatarea improvizată chiar în timpul ședinței de către un reprezentant al altui organism la această ședință. Această relatare este clară, scurtă și, în cele din urmă, chiar mai fidelă.

Raportul amănunțit

Raportul privește o situație dată. În el se descrie o stare de lucruri din prezent, distingându-se de relatare, în care se narează faptele sau evenimentele din trecut. În fond, este mult mai ușor să improvizezi un raport decât să amâni scrierea lui sub pretext că o voi face mai bine. Deci, pentru a redacta cu ușurință un raport este suficient să se respecte regula unei logici elementare:

– să se analizeze elementele, componentele situației și problema ce se ridică din această situație;

– să se rețină esențialul;

– să se sublinieze implicațiile, evoluția posibilă sau probabilă;

– să se tragă concluzia caracterizând printr-o formulă care este, fără îndoială, o sugestie de soluție.

Dăm mai jos planul schematic al unui raport improvizat:

Planul schematic al unui raport improvizat

Situația ce comportă probleme de rezolvat

I. Introducerea

– Fără discursuri, direct la subiect.

Prezentare sumară:

1. Care este situația? Definirea acesteia. Ce se întâmplă?

2. Cum se prezintă aceasta? (enunțarea caracteristicilor).

3. Ce reiese de aici sau ce poate reieși? Unde poate duce această situație? (consecințele).

N.B. Să se dea, eventual, exemple.

II. Probleme ce se ridică din această situație

Redactorul trebuie să facă în așa fel încât să ușureze înțelegerea situației; deci, trebuie să fie evocator, să ilustreze prin imagini, scheme, exemple sau comparații:

– persoanele,

– lucrurile,

– mecanismele (sau „statutul", drepturile, contractele, reglementările etc.).

– probleme ivite,

– cauzele problemei,

– urmările posibile: materiale, tehnice, umane, juridice, financiare.

III. Soluțiile posibile

Redactorul trebuie să faciliteze critica. Pentru fiecare soluție trebuie avute în vedere:

– efectele pe care le poate avea,

– mijloacele de transpunere în practică (materiale, umane, financiare...),

– timpul disponibil și durata realizării efective,

– fiabilitatea (eficiență, siguranță),

– restricții

IV. Concluzia și soluția cea mai bună

Redactorul trebuie să ajute la luarea deciziei. Compararea avantajelor și inconvenientelor punctelor a), b), c).

Criterii de selecție:

A alege înseamnă a elimina, a ierarhiza. Principiile directoare: de exemplu, interesul serviciului..., interesul întreprinderii..., interesul clientului, beneficiarului. Concluzia...

Compoziția și constrângerile ei

Prototipul compoziției improvizate este răspunsul pentru examen. Compoziția improvizată se poate face însă și în cazul unui memoriu, al unui articol, al unei note „tehnice dintr-o întreprindere".

Mulți oameni se grăbesc să pună mâna pe stilou „înflăcărați" și improvizează în grabă.

Acest defect se întâlnește mai frecvent la persoanele care au ușurința de a scrie și, profitând de acest lucru, uită esențialul: să aibă o privire de ansamblu și să mediteze în prealabil la axa compoziției și la stilul pe care să-l adopte. Desigur, improvizația scrisă răspunde în general unei cerințe urgente. Dar și în acest caz, ca în multe situații critice, trebuie să așteptăm, să ne păstrăm sângele rece și să nu confundăm graba cu precipitarea. Vom recomanda, așadar, în primul rând o profundă analiză a subiectului, apoi pregătirea minuțioasă a „materiei". Astfel, fiind stins esențialul, vom putea trece la o realizare cu atât mai rapidă cu cât drumul a fost ales, pregătit și jalonț: aceasta va fi redactarea propriu-zisă.

Atenție la contrasensuri!

Pare evident ca înainte de a aborda în scris un subiect trebuie să-l înțelegem bine, să-i înțelegem importanța și limitele sale. Printr-o anecdotă vom ilustra riscul de a greși când nu suntem atenți la sens, amintind că, mai mult decât în oral – unde poți devia și reveni la subiect – contrasensul scris rămâne scris.

Acum câțiva ani, cei o mie de candidați înscriși la concursul de admitere într-o școală de comerț au avut de tratat subiectul următor: „Comparați dezvoltarea economică a Germaniei (RFG) și Angliei după cel de-al doilea război mondial". Majoritatea candidaților s-au grăbit să povestească tot ce știu despre redresarea economică a Germaniei, apoi a Angliei de după 1945, mulțumindu-se, în concluzie, să compare cele două situații în câtev: cuvinte. Toți se așteptau la note bune, dar nu a fost așa. Aceasta pentru că ei ar fi trebuit să analizeze caracteristicile specifice redresării celor două economii, să caracterizeze cei doi termeni ai comparației și să facă din această comparație subiectul unei disertații inteligente. În primul caz era suficient să ai cunoștințe, care se dobândesc printr-o muncă asiduă; în al doilea caz de judecată, ceea ce permite o mai bună clasare a valorii candidaților. (...)

Fragment din „Tehnica scrisului", Caiet Documentar editat de Catedra de teoria și practica presei a Academiei de Studii Social-Politice, p. 9 - 12

JURNALUL OMULUI SIMPLU

Panacodar și cocător de „blăni"

(Urmare din pag. I)

În urmă au lăsat o avere pentru vremea aceea: o casă cu trei camere, 5 hectare de pământ arabil, 14 porci și vreo 100 de păsări. Iar mama cu cinci copii de mână și altul pe cale de a-l naște plecaseră fiecare cu câte o boccea, pe măsura puterii. La Mizil, unde-au fost repartizați de autorități, s-a născut mezina familiei. Au dormit prima noapte în gară. Trei ani au stat în casa unui funcționar omenos, cu milă pentru numeroasa familie.

Anii au trecut, frații mai mari și-au ales „soții cu case", iar mama, cu pensia primită de la stat ca urmare a decesului soțului, și-a ridicat „o mică căsuță". După armata făcută trei ani, Andrei s-a stabilit la Câmpulung-Muscel. S-a căsătorit în același an, a făcut „școala de cocători" și s-a angajat la fabrica de pâine. Ucenicia și-o făcuse ca panacodar, ducând „blănile" – cum li se zicea pâinilor între meșterii lor – la cuptor.

Din '52 și până acum, la Câmpulung-Muscel a rămas. Făcea și în 1989 aceeași muncă din anii ceilalți. „La fabrica de pâine din cartierul Schei (cea mai mare) se lucra la foc aprins: trei schimburi a opt ore fiecare și doi cocători pe schimb. Norma fiecăruia era de 1.500 de pâini. Astfel, într-o zi de 24 de ore, cea mai mare fabrică din oraș producea 9.000 de pâini. Această fabrică funcționa alături de alte trei fabrici mai mici. Amânpatru produceau pâine pentru aproape 43.000 de locuitori, cât avea Câmpulung în 1989."

Ce anume făcea cocătorul? După mărturia lui Andrei Tulbure, în principal „apăsa pe buton": „Pentru că panacodarul ducea pâinile la cuptor și altcineva le lua de pe bandă pentru a le pune în lăzi și, de aici, a fi duse de altcineva la punctele de distribuire. Faptul că existau numeroase rebuturi care, firește, nu ajungeau pe piață, arta de a fi cocător consta în a ști când să apeși pe buton. Dacă aceasta era arta, greutatea era că trebuia să stai lângă focul puternic și în mijlocul gazelor emanate de cuptorul care funcționa pe lemne sau motorină". Sustragerea nu era posibilă pentru că norma trebuia îndeplinită și, deși la trei „întreceri" (de la Târgoviște, Giurgiu și Bolintin-Vale) fusese desemnat cel mai bun cocător din țară și trecut la panoul de onoare, numărul minim de pâini nu era de neglijat nici chiar de Andrei Tulbure.

În 1957 au vrut să-l dea afară din serviciu, lucru deloc plăcut, ținând cont de împrejurări. L-a salvat însă meseria. Ca om al muncii fruntaș, după ce trecuse perioada prigoanei basarabenilor, a fost curtat de partid. Uneori discret, alteori mai aspru („veneau la mine să mă bruscheze să trec ca membru de partid"). I-a refuzat și când l-au luat cu binișorul și cu răul. „Păi ce, să mă duc să stau la ședințe, în loc să-mi văd de casa mea și de gospodăria mea?" Știa de la alți colegi, care aveau carnetul de membru, că pierdeau mult timp la ședințe.

Cocători nu erau mulți și, pe lângă locul de cinste câștigat de trei ori la panoul de onoare (premiul se decidea după cel „care bagă mai repede"), era solicitat în repetate rânduri să-și instruiască colegii de breaslă. Șefii de la partid se plângeau de prea multe rebuturi. S-a „descurcat" și după raționalizarea alimentară din 1981. Pâinea pe cartelă nu era o problemă. Reușea să mai ia alte două, trei pâini pentru familie ori cineva mai apropiat. Atât cât putea ascunde pe sub haină. Existau însă în fabrică și alte modalități, cum ar fi faptul că „se mai atingea la cântar", adică câteva grame în plus. Motivul? „Uite că am ajuns să muncesc și n-am și eu o pâine." Cine era prins risca câteva palme. L-au prins și pe eroul povestirii, dar „pe mine nu m-au bătut".

Nicolae DRĂGUȘIN

JURNALE PERSONALE

(Urmare din pag. I)

Îmi fac un semn pe degetul inelar cu pixul, să nu uit să iau de acasă sticle goale să cumpăr untdelemn pe cartelă, 500 ml de persoană pe lună, demult dispărut, am văzut cozi când am venit încoace...

Îmi scrie poetul Alexandru Mușina, din Brașov, că e grav faptul că acceptăm „nesfârșitele «tăieturi» efectuate de tot soiul de mediocrități seniloide și meschine" pe cărțile noastre și că „diluarea solidarității" între scriitori și acceptarea „regulilor jocului literar" în vremuri totalitariste e o nenorocire. „În plus – mai spune poetul brașovean, unul din liderii generației '80 –, ca autori mi se pare că le cam «orbecăim», orbecăim în toate cele ce le întreprindem în particular sau în colectiv." Are perfectă dreptate – și, dacă are, ce?

Pun abonamentele sosite azi la colecții la Biblioteca Județeană, după ce citesc din ele până amețesc: trag o fugă și cumpăr Scînteia pentru un editorial nesemnat, cu titlul „Sub semnul întăririi colaborării în construcția socialistă, în lupta pentru pace și dezarmare, a hotărârii de a respinge cu fermitate orice tentative destabilizatoare, de amestec în treburile externe (sic!)", în care se face caz, cu năduf, de „președintele Bush, cu privire la actualul său turneu în unele state europene, între care și două țări socialiste", subliniindu-se că „Bush fundamentează o strategie a diferențierii" și că „se dau sfaturi și calificative de «bună purtare», se fac recomandări unor țări socialiste – între care și România – să renunțe la principiile fundamentale ale socialismului, să se angajeze pe calea unor așa-zise «reforme», vizând restabilirea proprietății particulare"... E un material instructiv, mă abțin să mai transcriu aici, am ziarul la dispoziție acasă – deși, dacă mă gândesc bine, pe moment nu prea folosește la nimic o declarație fără acoperire în practică, fie ea declarație făcută și de „președintele Bush".

Liviu Ioan Stoiciu, Jurnal stoic din anul Revoluției, urmat de Contrajurnal, Pitești, Paralela 45, 2002, p. 53-55

Abia la 10 noaptea, după ce am spălat vasele și m-am dus să-i sărut mâna de noapte bună, ca în fiecare seară, m-am putut retrage la mine să scriu. La 12 noaptea m-a chemat. Neliniște și duioșie. Se liniștește dacă stau cu dânsa și-i țin mâna într-a mea până adoarme. (...)

Ștefan J. Fay, Caietele unui fiu risipitor. Fragmente de jurnal, București, Humanitas, 1994, p. 283

Stăm acasă. Ore nu se țin, fiindcă este examenul la fizică, treapta a doua. Mă declar dispărut, de negăsit, spre nemulțumirea fără margini a tovarășilor, în frunte cu Woody. Umblăm, Ghiță, Gherasân, Gaby, în dorul lelii pe toate coclaurile, pe la diverse unități socialiste, chiar și la librărie, în special la „Mon Jardin", unde e muzică și... vin. Suntem oameni liberi, nu-i așa? Între altele, unul își permite: „Un român mai bine informat îi șoptește altuia mai ageamiu: «Ai auzit că nu mai avem datorii esterne?». Ageamiul: «Vai de mine și de noi, nici de astea nu mai avem?!»". Parcă am mai auzit „bancul" acesta, parcă l-am și notat, că n-am ținere de minte. Încă unu: „Eroul, când era mic, nu avea cuburi, fiind ei săraci și umblând el haihui pe drumuri. Acum se răzbună: face peste tot cuburi sub formă de locuințe din beton". Nu-i grozav, e trist și diversionist! Zicătorul râde avan, noi ne uităm a mirare...

C. Trandafir, Jurnal în curs de apariție

JURNALUL ZILEI

(Urmare din pag. I)

„Curtoazia" gazdei a depășit limitele. Ceaușescu a preluat laudele, autoelogiindu-se: „Producția industrială a României a crescut de 135 de ori, producția agricolă – de 10 ori, iar venitul național – de 10 ori".

Interviu pentru ABC

Nicolae Ceaușescu a primit marți vizita ziaristului spaniol Joan Ibanez, redactor-șef al ziarului spaniol „ABC". Tovarășul a acordat un generos interviu, care avea să apară, în zilele următoare, și în presa oficială din România.

Abrudul Nou - apartamentul 1.000

La Abrud s-a mai terminat un bloc de locuințe și s-a dat în folosință apartamentul cu numărul 1.000.

Construcțiile au început în această zonă a Apusenilor o dată cu punerea în funcțiune a Combinatului Minier al Cuprului de la Roșia Puinei și a filaturii de bumbac din localitate. Pe lângă cele 1.000 de apartamente care alcătuiesc cartierul „Abrudul Nou", au mai fost date în folosință un local de poștă, spații comerciale și pentru prestări de servicii.

„Concursul Prietenia"

În apropiere de Iași, pe baza nautică „Dorobanți" s-a desfășurat competiția internațională de canotaj academic pentru junioare „Concursul Prietenia". Au participat peste 170 de canotoare din Bulgaria, RD Germană, Polonia, URSS și România. Proba de schif simplu s-a încheiat cu victoria româncei Nadia Lung, urmată de Christine Erle (RD Germană) și de sovietica Elena Hodatovici.

Moda de vară în „Sănătatea"

Și revista „Sănătatea" a abordat „subiecte de vacanță". Printre care sfaturi pentru confecționarea îmbrăcămintei pentru copii. Deși vestimentația celor mici este o imitație, la scară mai mică, a hainelor adulților, trebuie să se țină seama de principala ocupație a copiilor – joaca, sfătuiesc redactorii. Tinerele mame trebuie să utilizeze materiale naturale, rezistente la purtat, care nu se șifonează și nu se agață ușor. Să evite culorile deschise și să întrebuințeze mai degrabă combinații ingenioase de uniuri cu imprimeuri de diferite materiale și culori, care dau ținutei un aspect vesel, potrivit vârstei. În final, mămicile sunt grav atenționate: „Să nu uităm că prin vestimentație contribuim la educarea gustului estetic al copiilor noștri de a fi frumos și adecvat îmbrăcați".

Plus de surori voluntare

A absolvit o nouă promoție de surori voluntare de Cruce Roșie. Astfel că numărul surorilor voluntare de pe întreg teritoriul țării ajunsese să depășească 70.000. „Ele sunt așteptate să se integreze echipelor de sprijin organizate pe lângă dispensarele-policlinici și dispensarele teritoriale, cu scopul prevenirii îmbolnăvirilor în familiile cu mulți copii, supravegherii sugarilor și copiilor mici la domiciliu urmând indicațiile cadrelor sanitare și îndemnând tinerele mame să se prezinte la medic la primele semne de boală ale copilului."

Alexandra ZOTTA

Scînteia
MESAJUL tovarășului Nicolae Ceaușescu adresat fruntașilor pe țară a întrecerii socialiste
Afirmarea puternică a democrației muncitorești în conducerea activității economico-sociale

Zbigniew Brzezinski: Să dăm comunismului o înmormântare decentă!

Pe Mihail Gorbaciov, Zbigniew Brzezinski îl compara cu mensevicii de la începutul secolului XX FOTO: Arhivele Naționale

(Urmare din pag. I)

Dar descentralizând un imperiu multinațional, începând să-l demontezi... Nu cred că problema poate fi rezolvată. Pentru mulți ani, mă aștept la tulburări și tensiuni considerabile în interiorul Uniunii Sovietice. Fără a face clar o alegere sau alta, conducătorii sovietici se vor arăta puțin dispuși să lase vreo națiune să părăsească Uniunea. Și dacă unele vor lua ceva distanță, altele vor dori să continue.

Fraţii inamici

În spatele acestor mișcări, dvs. vedeți mai curând o modalitate de distrugere a ideologiei staliniste sau contestarea dominației ruse?

Pentru că ideologia comunistă dispare, trebuie animată acțiunea politică cu alte idei. Pentru națiunile ne-ruse, acestea sunt naționalismul lor. Pentru ruși, singura alegere, din lipsa tradiționalei loialități politice, este naționalismul Rusiei Mari. Desigur, o înfruntare între ruși și ne-ruși. Aceasta nu va fi necesar violentă, dar va fi o dinamică politică foarte greu de stabilizat.

Moscova va putea refuza mult timp suveranitatea republicilor baltice?

Republicile baltice o cer deja. Lituania a adoptat o lege stipulând să fie respectate numai regulile votate de Parlamentul lituanian. Moscova acceptând va fi un răspuns democratic. Georgienii, uzbecii, ucrainenii riscă să facă același lucru. Concret, aceasta va semnifica pierderea controlului central al Kremlinului asupra imperiului sovietic. În timp, nu cred că genul acesta de soluție de compromis va fi bine primit de putere.

Se reanimă vechile rivalități din țările Europei de Est. De exemplu, între Ungaria și România, unde se găsește o minoritate maghiară. Le considerați la fel de periculoase precum au fost cele dinainte de 1939? Ele au fost detonatorul celor două războaie mondiale....

Nu cred că vechile ostilități naționale pot învia cu aceeași intensitate sau cu aceleași consecințe internaționale. Fiecare realizează azi cât de mare este interdependența între state. Cu toate acestea, măsor exact formidabila intensitate a conflictului dintre Ungaria și România în privința Transilvaniei. Ar putea avea loc un alt conflict între Bulgaria și Iugoslavia pentru Macedonia. Tensiunile naționaliste cresc în Iugoslavia însăși. Aceste multiple înfruntări vor deveni mai vizibile când controlul sovietic va fi măturat de istorie, nu cred că vom retrăi ceea ce a fost numit înainte de război „problema balcanică". Problema va fi serioasă, dar nu riscă să se pună în aceiași termeni.

Credeți că Gorbaciov își va putea pierde puterea dacă nu va menține controlul sovietic în Europa de Est?

Nu în mod necesar. Asta depinde mult de modul în care această „pierdere" va surveni. Dacă Europa de Est scapă treptat de controlul Moscovei, țesând legături tot mai strânse cu Europa de Vest, dacă aceasta se va produce în contextul unor noi relații Est-Vest, Gorbaciov va putea accepta o asemenea evoluție.

Se va putea acționa violent în Polonia și Ungaria, așa cum a procedat Hrușciov în Ungaria și Brejnev în Cehoslovacia?

Se va putea interveni militar dacă va fi o revoluție violentă, anticomunistă și antisovietică. Nu, dacă va avea loc o evoluție continuă...

Angajându-se tot mai profund în analizarea chestiunilor de politică internațională, în interviul acordat lui François Hauter, profesorul Zbigniew Brzezinski ajunge să schițeze imaginea Europei viitorului. O imagine poate prea optimistă, dar cum vorbitorul este unul dintre oamenii cel mai bine informați ai zilei de azi opinia lui trebuie luată în considerare.

Care pot fi consecințele în clubul comunist, după umilirea Partidului comunist polonez, după alegerile în care a triumfat Solidaritatea?

Totul depinde de ce se va petrece în continuarea acestei umiliri. Poate va avea loc un aranjament de facto între Jaruzelski și Walesa. Personalitățile discreditate, ca premierul Rakovski, au început să dispară. În același timp, dificultățile economice ale țării devenind insuportabile, se poate aștepta o explicație care va săpa procesul de schimbare politică. Dacă se scapă de catastrofa economică – și în parte grație unei asistențe inteligente a țărilor occidentale – atunci se poate aștepta o evoluție constantă a țării către un pluralism real. Și, poate, o retragere calmă a elitei conducătorilor de partid.

Laxismul lui Gorbaciov în Europa de Est se asortează cu seducția pe care o exercită în Germania de Vest?

Fascinația germanilor de Vest pentru Gorbaciov și pentru ruși în general are rădăcini istorice profunde. Cred că tinerii germani sunt azi adevărații europeni. Pentru aceasta eu sunt partizanul unei dinamici care să nu fie numai economică în Europa, dar care să favorizeze și unitatea politică. Noi, americanii, nu trebuie s-o încurajăm pe doamna Thatcher în eforturile ei de a încetini unificarea Europei.

Adevărul (Israel), iulie 1989
Articol primit prin bunăvoința doamnei Ditza Goshen, coordonatoare a Centrului de Studiu și Cercetare a Istoriei Evreilor din România de la Universitatea Ebraică din Ierusalim

SĂPTĂMÂNA ECONOMICĂ

6 iulie

La Întreprinderea minieră Bărbăteni (jud. Hunedoara) a avut loc o surpare în Sectorul 3 producție, împrejurare în care a murit un muncitor în vârstă de 48 ani.

Incident la metroul bucureștean. În jurul orei 7:53, călătorii au fost alertați de un nor de fum care s-a produs la un vagon al trenului care tranzita distanța Piața Unirii – Piața Universității. Cauza incidentului a fost un scurtcircuit la cablul de forță prin care se alimentau cu energie electrică motoarele de tracțiune ale ramei de metrou.

7 iulie

La Depozitul de furaje al Asociației economice intercooperatiste Ileni (jud. Brașov) a izbucnit un incendiu în care au ars circa 1.000 kg paie și a fost deteriorat un camion. Focul s-a produs datorită neatenției șoferului, care nu a oprit motorul autoutilajului în timpul descărcării paielor, acestea prinzându-se de la scânteile provenite de la țeava de eșapament.

8 iulie

La Combinatul de Utilaj Greu Iași, secția Oțelărie electrică, s-a perforat cuptorul nr. 2, de 50 tone, deversându-se întreaga cantitate de substanță fluidă. Cercetările au stabilită că accidentul s-a produs datorită prezenței unor cantități de plumb în fierul vechi introdus în cuptor pentru retopire, precum și a calității necorespunzătoare a cărămizilor refractare folosite la căptușirea cuptorului.

9 iulie

La Cooperativa Agricolă de Producție Podu Rizii (jud. Dâmbovița) au fost sacrificate „de urgență" 16 vaci de lapte. Acestea se intoxicaseră cu știr (plantă toxică), administrat în hrana animalelor, în amestec cu paie. Carnea a fost predată unei întreprinderi specializate, pentru valorificare.

10 iulie

În bazinul maritim al Portului Agigea Sud s-a scufundat șalupa „Corbu", de șapte tone, fără încărcătură. Incidentul a avut loc în jurul orei 12:35 datorită lovirii ambarcațiunii de epava unei nave grecești care era scufundată și abandonată de circa 15 ani. Nu au fost victime, iar șalupa a fost recuperată în cursul zilei.

11 iulie

Incident peste mări între două ambarcațiuni aflate sub pavilion românesc în zona navigabilă Marea Roșie. Astfel, în timpul manevrelor de remorcare a navei „Alexandria" (aflată în derivă) de către vaporul „Amara" s-a produs o coliziune între acestea deasupra liniilor de plutire, împrejurare în care au suferit pagube ce impuneau intrarea în port pentru remedieri. Prima navă era încărcată cu 13.000 de tone mărfuri generale pentru Thailanda, iar cealaltă cu 11.950 de tone minereu de fier din India.

La Sectorul de mecanizare a agriculturii din Poiana (jud. Neamț), un muncitor în vârstă de 48 de ani a murit în urma unei explozii cauzate de operațiunea de sudură a unui butoi în care fusese depozitată anterior benzină. Deflagrația a fost cauzată de creșterea presiunii gazelor din interiorul recipientului.

Ilarion ȚIU

Sursa: Arhiva CNSAS, Fond Documentar, dos. nr. 8566, vol. 26

ARTICOLUL ZILEI

„Video", dar şi „audio"

Trăim într-o lume sonoră. Facem parte atât de mult din această lume, suntem atât de deplin integrați în ea, încât liniștea absolută – au confirmat-o astronauții aflați pe orbite terestre – ne este profund neprielnică. După ce a traversat începuturile istoriei sale „mute", cinematograful a adăugat imaginii, în chip firesc, și sunetul. Dar arta cinematografică cere ceva mai mult decât alăturarea naturalistă a sunetului, imaginii adecvate. Un tren în mers, înregistrat în direct, va avea în coloana sonoră zgomotul acelui tren în mers. Dar un tren în mers care sosește aducând de departe o ființă dragă, va răsuna în auzul nostru mai curând ca o muzică ce ne umple de bucurie. Dimpotrivă, roțile unui tren care poartă corpul neînsuflețit al unui prieten, vor răsuna în sinea noastră mai aproape de acordurile unui marș funebru. Dând curs, în chip deliberat, acestei stări subiective și montând pe mersul trenului nu zgomotul roților ci, în primul caz, o muzică veselă, iar în al doilea, una tristă, ne vom abate, în ambele cazuri, de la o reprezentare obiectivă a zgomotului. Dar, departe de a trăda cerințele cunoașterii, această „distanțare" de obiectivitatea rece a fenomenului ne apropie de esența lui. Calea este aceea a transfigurării artistice. Ea face ca lumea înconjurătoare să fie raportată la subiectul care o înfruntă.

Întrebarea care se ridică ar fi dacă noi folosim în film cum se cuvine acest mijloc de transfigurare artistică a lumii. Din păcate, procedăm prea des în chip mecanic, lăsând pe seama tehnicianului de sunet sarcina de a potrivi pe imagine zgomotele mai mult sau mai puțin adecvate, atunci când ele nu au fost înregistrate concomitent cu imaginea.

Această observație se referă cu atât mai mult la filmele care reclamă un grad special de transfigurare, cum sunt comediile sau desenele animate. Dar chiar folosirea zgomotelor directe se dovedește, deseori, inadecvată. Mulți autori de filme ignoră faptul că o găină cotcodăcește într-un fel când se sperie, altel când a ouat, altfel când este cloșcă și cu totul diferit când se schimbă vremea, că un câine latră într-un fel la un necunoscut, altfel la un animal din curte, altfel la un animal din curte, altfel când intră noaptea în „dialog" cu alți câini și cu totul diferit când vrea să scape din lanț. Un operator de sunet trebuie să știe că pădurea nu poate fi ilustrată cu ciripit de vrăbii, nici teiul înflorit cu cântec de cuc, pentru simplul motiv că vrăbiile nu trăiesc în pădure, iar cucul nu mai cântă când teiul a ajuns în floare. Oare se știu toate aceste amănunte? Acestea și multe altele care fac parte din lumea nesfârșită a sunetelor? Nu le știm îndeajuns și, din păcate, aici nu există cursuri în care să se predea astfel de cunoștințe. Ni le furnizează, desigur, contactul direct cu lumea înconjurătoare, dar acest contact se dovedește a nu fi îndeajuns de cuprinzător.

Educația plastică și cea muzicală se fac în învățământul artistic de specialitate, beneficiind de tezaurul universal și de tradițiile moștenite de la marii maeștri ai picturii și ai muzicii, dar o educație sistematică în vederea familiarizării profesioniștilor din domeniul sunetului cu lumea diversă a zgomotelor, nu există, această problemă fiind lăsată pe seama experienței și aptitudinilor personale ale fiecăruia. Din păcate, practicienii din acest domeniu au mai curând o pregătire tehnică (necesară, desigur, și ea), dar care nu acoperă cerințele de ordin artistic ale filmului, pentru care s-ar impune o testare de aptitudini, similară cu ceea din școlile de muzică.

Această stare de lucruri probează gradul de subestimare a problemei sonorizării, cu toate că însemnătatea ei în asigurarea expresivității filmului este la fel de mare ca cea a imaginii, iar dacă adăugăm și muzica, uneori chiar mai mare. Ori, este greu să te ridici la înălțimea cerințelor pe care le reclamă transfigurările complexe din lumea sunetelor, la interpretarea sonoră a unor filme, atâta vreme cât nu ți-ai apropiat nici măcar zgomotele firești din ambianțe înconjurătoare. Și chiar când sunt respectate aceste cunoștințe se poate observa foarte des în alcătuirea benzilor de zgomote, un tip de schematism constând din ostentația cu care sunt scoase în relief zgomotele de ambianță. Se omite faptul că aceste zgomote au menirea să creeze doar atmosfera necesară și, ca atare, că ele trebuie cel mult să fie „percepute" și nu neapărat „auzite". O altă supralicitare privește încărcarea cu zgomote a benzii de sunete, ignorându-se faptul că se poate obține un efect artistic mai bun în film prin folosirea, într-o secvență, a unui singur zgomot definitoriu și expresiv, decât prin supraaglomerare care duce la prolixitate, la vacarm.

Deficiențele sunt și de altă natură: un zgomot înregistrat din apropierea sursei lui de producere („ca să fie clar" se spune) și apoi micșorat în intensitate pe căi tehnice spre a da senzația că vine de departe, nu va suna niciodată ca un zgomot venit efectiv din depărtare. Acesta din urmă are profunzimea spațiului pe care-l străbate căci și zgomotul, ca și imaginea, se supune legilor perspectivei. La filmul „Craiova văzută din car" am înregistrat imaginile carului cu boi, refăcând drumul de noapte al eroilor (30 km de la Bulzești lui Marin Sorescu și până la Craiova) și operatorul de sunet a putut să surprindă liniștea vie a nopții de vară din adâncurile căreia răzbat până la noi mersul agale al carului, lătratul îndepărtat al unui câine, ritmul asimetric, aproape cântat, al roții unei fântâni, vuietul apei revărsată în vălău, răsuflarea grea a vitelor care se adapă, cântecul pierdut al unei cucuvele, țârâitul lăcustelor ridicându-se din ierburile câmpiei și multe alte zgomote nocturne care în ambianța încărcată a zilei nu pot fi percepute distinct. Aceste efecte sonore, pline de coloratură și firesc n-ar fi putut să fie încropite din fonotecă. Ele dau viață și dinamism unui film, altfel static, evidențiind munca bună a operatorului de sunet Gheorghe Apetrei.

O lume fără zgomote este o lume moartă, în vreme ce una cu efecte sonore bine alese și judicios folosite este vie și plină de sugestii, chiar și după ce pe ecran nu se mai întâmplă nimic.

Titus Mesaroș
Cinema, nr. 7/1989

SĂ RÂDEM CU EI!

Între vecine:

– Ai auzit că la noi în sat s-a deschis o expoziție de vite?

– Da. E și bărbatul meu acolo.

●●●

– Câți ani ai, copilaș?

– Cinci.

– Cinci ani și nu ești nici cât umbrela mea de înalt?

– Dar câți ani are umbrela dumneavoastră?

●●●

– Ce faci duminică seară?

– Ca de obicei.

– Și ce faci de obicei?

– Rup buletinul Pronosport.

●●●

– Ar fi bine ca în filmul dumitale de desene animate dialogul să fie mai simplu, mai natural, nu știu dacă înțelegi.

– Cum să nu. Vrei ca cele două personaje, boul și măgarul, să vorbească între ei, cum vorbim noi doi.

●●●

– Minunat lucrător! Muncește cât pentru doi.

– Care-i al doilea?

– Eu!

Cuvânt nou, nr. 5.466/1989

ROMÂNIA ÎN PRESA INTERNAȚIONALĂ

UNGARIA ACUZĂ AMENINȚAREA Mmilitară ROMÂNĂ

(Urmare din pag. I)

Întâlnirea de la București dintre Ceaușescu, Nyers, prim-miniștrii și miniștrii de Externe a fost descrisă de diplomați ca fiind dezastruoasă. Horn a spus că dezbaterile au fost foarte „tensionate" și că „întreaga întâlnire a fost caracterizată de discuții extrem de aprinse". Discutând cu jurnaliștii maghiari, înainte de părăsirea Bucureștiului, Horn a declarat că „în sfera politică am atins punctul cel mai de jos". Diplomații și jurnaliștii specializați pe relația cu țările comuniste spun că nu își amintesc să mai fi existat vreodată o evaluare atât de pesimistă a relațiilor dintre două țări membre ale pactului de la Varșovia.

Înțelegere de suprafață

Într-o manieră sarcastică, Horn a spus presei maghiare că s-a ajuns de acord asupra unui singur punct: „Suntem vecini, iar pasul făcut în relația noastră este în interesul celor două popoare vecine".

A spus că Ceaușescu a confirmat acordul anterior de a permite delegației consiliilor municipale maghiare să viziteze România. Însă atunci când liderii maghiari au cerut să li se permită vizitarea satelor amenințate de programul de „reorganizare" rurală impus de Ceaușescu, partea română a răspuns că Bucureștiul va decide programul delegației.

Horn le-am mai spus jurnaliștilor maghiari că Ceaușescu a respins plângerile maghiare cu privire la discriminarea împotriva maghiarilor din Transilvania. A continuat spunând că, atunci când li s-a cerut să primească o delegație internațională independentă, pentru a analiza situația etnicilor maghiari, românii au răspuns că „o astfel de delegație nu va pătrunde niciodată pe teritoriul României".

Potrivit lui Horn, Ceaușescu a respins toate acuzele de discriminare și i-a spus lui Nyers, că în România „problema minorității este tratată perfect". Minoritatea maghiară, în jur de două milioane de persoane, reclamă opresiunea din partea oficialilor pe tema limbii și culturii lor.

Nyers învins

Horn a raportat că Nyers s-a plâns și de „vasta campanie românească de propagandă" împotriva eforturilor Ungariei de a se democratiza politic și de a se orienta spre economia de piață. „Observăm niște manifestări ce pot fi interpretate drept o încercare deliberată a României de a stârni ostilitate."

Eșecul lui Nyers de a-și obține revendicările în întâlnirea tête-à-tête cu Ceaușescu este văzut ca o amenințare serioasă la statulul său de lider, poziție pe care a obținut-o luna trecută. Eșecul lui Károly Grósz, secretarul general al partidului, din cadrul unei întruniri similare de anul trecut, este considerat a fi începutul declinului său ca lider al partidului.

Amenințarea românească infirmată

Pe de altă parte, la 10 iulie, la Washington, un oficial al administrației americane specializat în relația cu Europa de Est, declara: „Sesizând știrile apărute în publicații vestgermane, potrivit cărora România construiește rachete de rază medie și are posibilitatea de a realiza arme nucleare, infirmăm în totalitate știrile de presă, potrivit cărora această țară are capacitatea de a produce arme sofisticate, fie ele bombe nucleare sau rachete de rază medie".

Trecuseră de mult vremurile bune ale relațiilor româno-maghiare, când Ceaușescu și Kadar dezbăteau principial problemele „partidelor frățești" FOTO: Arhivele Naționale

În 1990, posibil acord asupra dezarmării convenționale

Cotidianul Le Monde, titra tot la 11 iulie 1989, despre sfârșitul întrunirii de la București.

„Comunicatul adoptat sâmbătă, 8 iulie, de către conducătorii Pactului de la Varșovia reuniți la București se referă în mod esențial la problema dezarmării. Reprezentanții țărilor socialiste salută propunerile americane asupra dezarmării convenționale, propuneri prezentante la întrunirea NATO de la Bruxelles, la sfârșitul lui mai. Ei „așteaptă ca aceste propuneri să fie detaliate și prezentate fără întârziere la Viena".

A doua sesiune a negocierilor de la Viena se va termina la 13 iulie; reluarea lor este prevăzută pentru 9 septembrie. „Situația actuală permite realizarea primelor acorduri în cursul anului 1990", spune textul de la București.

Comunicatul Pactului de la Varșovia denunță, în schimb, insistența acțiunii de descurajare a înarmarii nucleare ca fiind „un anacronism" și reia propunerile făcute la Strasbourg de către Gorbaciov. Într-un interviu acordat televiziunii sovietice el a afirmat că organizația ar trebui să devină mai degrabă politică și mai puțin militară: „Viața se schimbă, și organizația se va schimba și ea cu siguranță (...) În primul rând această uniune militaro-politică se va transforma într-una politico-militară. Probabil că va veni timpul când însăși necesitatea existenței ei va dispărea", a estimat Gorbaciov. „Dar asta e o problemă a viitorului. Pentru moment organizația funcționează bine", a adăugat Gorbaciov.

Întâlnirea, care a avut loc în afara summitului între Ceaușescu și noul șef al partidului maghiar, domnul Nyers, nu a aplanat diferendul dintre cele două țări. Fiind bolnav, domnul Honecker s-a întors în Berlinul de Est sâmbătă dimineața. La întâlnirea restrânsă, consacrată problemelor politice, locul lui Honecker a fost luat de Willy Stoph, șeful guvernului est-german.

Tensiuni între naționaliști și rusofoni în Moldova

Tot Le Monde din 11 iulie relata despre o situația conflictuală de la Moscova, de această dată.

„Televiziunea sovietică anunță că duminică, 9 iulie, la Chișinău a avut loc o ciocnire între două adunări de manifestanți: rusofonii din mișcarea Interfront și naționaliștii moldoveni din sud-estul URSS-ului. Potrivit comentatorului, „intervenția forțelor de ordine a permis evitarea incidentelor, dar atmosfera era încărcată". Imaginile difuzate de televiziune îi arătau, pe de o parte, pe naționaliștii purtând steaguri tricolore și strigând sloganuri ca „Moldova este a moldovenilor!" și „Ocupanții afară!", pe de altă parte, un grup agitând o pancardă: „Nu suntem invitații voștri, noi suntem la noi acasă!".

Rezidenții care nu sunt moldoveni se simt amenințați de revendicările naționaliștilor. De mai multe luni aceștia adună în mod regulat zeci de mii de persoane la Chișinău. Ei cer în principal dreptul de a folosi limba lor, protestează împotriva degradării mediului și acuză autoritățile republicii că nu luptă suficient împotriva corupției.

Doina Cornea dă semne de viață

Cotidianul Le Soir informa despre situația disidentei române Doina Cornea.

Opozanta română Doina Cornea, 60 de ani, de la care nu mai aveam vești de mai multe săptămâni, a putut să dea un semn de viață, potrivit unor surse diplomatice occidentale la București. Doamna Cornea, care trăiește la Cluj (Transilvania) și care a scris mai multe scrisori deschise criticând regimul Ceaușescu, a transmis că poate să iasă din casă, dar că este supravegheată în permanență. În schimb, nimeni nu o poate vizita. Fosta profesoară la universitatea din Cluj a declarat pe de altă parte că fiul ei Leontin Iuhas, un inginer electronist de 32 de ani, are propuneri de muncă pe șantiere la distanțe de 100 de kilometri de Cluj, în timp de ofertele de muncă publicate în ziare arată că această specialitate este foarte căutată. De fiecare dată când fiul ei răspunde unui astfel de anunț, postul îi este refuzat. El nu a acceptat să muncească pe șantier și în prezent nu are nici un loc de muncă, a adăugat doamna Cornea. Ea a mai afirmat că radioul ei este bruiat.

InfoMina

tv 11 iulie 1989

19:00 Telejurnal
19:25 Să trăim și să muncim în spiritul normelor eticii și echității socialiste
În frunte – comuniștii
Redactor Vartan Arachelian
19:45 Industria – programe prioritare
În spiritul sarcinilor subliniate de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Plenara CC al PCR
Reducerea consumurilor materiale – condiție de bază a creșterii rentabilității
Redactor Alexandru Popescu
20:05 Teatru TV
Drum împreună, de Mircea Enescu
Premieră pe țară
În distribuție: Ruxandra Bucescu, Dinu Manolache, Ana Ciontea, Dana Dogaru, Iarina Demian, Jeanine Stavarache, Costel Constantin, Ion Marinescu, Daniel Tomescu, Constantin Diplan, Cornel Revent, Paul Chiribuță, Cornel Ciupercescu, Doru Ana, Nicolae Călugărița
Redactor C. Paraschivescu
Regia artistică Domnița Munteanu
21:30 Imagini din RP Mongolă. Documentar
21:45 Din frumusețile patriei
Străbătând poteci de munte. Documentar de Alexandru Satmari
Producție a Studioului de Film TV
21:55 Telejurnal
22:00 Închiderea programului

vremea

Vremea a fost în general frumoasă și călduroasă în sudul și estul țării, unde cerul a fost variabil, mai mult senin, dar s-a mai răcit și a devenit treptat instabilă, în rest cerul a fost temporar noros. Ploi, care au avut caracter de aversă, însoțite și de descărcări electrice și izolat de grindină, au căzut în vestul și nord-vestul țării. În aceste zone, cantitățile de apă au depășit pe alocuri 25 de litri pe metru pătrat în 24 de ore. În estul țării – averse izolate. Vântul a suflat slab până la moderat. Temperaturile minime au fost cuprinse, în general, între 14 și 22 de grade, iar cele maxime între 26 și 32 de grade, în vestul și nordul țării, iar restul între 30 și 36 de grade mai coborâte pe Litoral. În București, vremea a fost călduroasă, iar cerul variabil. Vântul a suflat slab până la moderat. Temperaturile minime au oscilat între 17 și 20 de grade, iar maximele între 32 și 35 de grade.

anunțuri

CERERI ȘI OFERTE DE SERVICIU

Întreprinderea de Producție Alimentară Comprodcoop București încadrează în condițiile Legii nr. 12/1971, revizor contabil (bărbat), maiștri industrie alimentară și în prepararea conservelor, paznici, șef-atelier legume-fructe.

IPZ București, Șoseaua Viilor nr.20, Sector 5, organizează concurs pentru ocuparea a două posturi vacante în cadrul biroului contabilitate.

Caut persoană serioasă îngrijire copil mic și menaj, zona Arcul de Triumf

VÂNZĂRI

Vând apartament două camere, et. 10, zona Miciurin, liber.

Vând garsonieră zona Iancului, eventual mobilată.

Vând convenabil Peugeot 404

Vând urgent Dacia 1300, 1981, 60.000 km.

La cinematograf

ORIZONTAL: 1) Asigură baza materială pentru realizarea unui film. 2) Ajutor, în limbaj cinematografic – Motor, începeți! 3) Realizează imaginea filmului. 4) Notă maximă! – Jet! – Filme de pionierat. 5) Oameni ca-n filme! – Casa filmului. 6) Constanța (abr.) – Intră în decor! I sa jucat o farsă. 7) Cute! – Toată lumea pe stadion – Filmat în final! 8) Gen de film cu prima la public. 9) Un clasic al pânzei – Viața de artist. 10) Traducerea cinematografică a unei opere literare.

VERTICAL: 1) Prezentarea filmului 2) Realizator de pelicule cinéma-vérité. 3) Omogenă la mijloc! – Prima producție... sonoră – Mișcare asociată la filmare... cu manivela! 4) Eroi (fig.) – Lung metraj... marinăresc. 5) De la arhivă (fig.) – Animat pe ecran. 6) „Meandre" (sg.) – Cadru... în producție (pl.). 7) Mireasmă – „Ilustrație cu flori de câmp". 8) A prezenta un film – În mijlocul ecranului! 9) Producător consacrat – Stat – Regizor la final! 10) Secvențe de – vedetele ecranului.

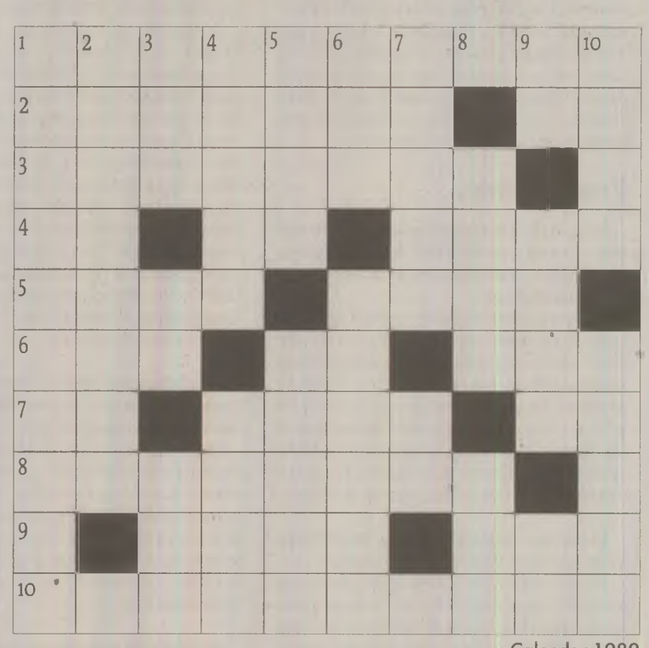

Calendar 1989

amintiri

SUGESTII, SESIZĂRI, RECLAMAȚII

Comportament necivilizat din partea lucrătorilor ITB

Primim din partea MTTC – Centrala de transporturi auto asigurări că ITA Mehedinți a reinstruit șoferii privind obligațiile ce le revin, de a acorda prioritate la urcarea în autobuz persoanelor în vârstă, bolnavilor, femeilor gravide și invalizilor. Se va urmări în continuare desfășurarea în bune condiții a activității de transport călători cu autobuze. Răspunsul este adresat lui Murdeakă Ion din satul Rudina, comuna Bala, județul Mehedinți.

•••

Consemnăm și de această dată câteva răspunsuri favorabile din partea Direcțiilor județene pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale privind încadrarea în muncă a celor ce le-au solicitat sprijinul: Turcu Maria Carmen din Cluj-Napoca a fost repartizată ca muncitoare la Combinatul de pielărie și încălțăminte „Clujana"; Albu Adriana din comuna Năruja a fost ajutată de Inspectoratul Silvic Vrancea să fie încadrată în profil, la ferma de păsuni și pajiști naturale Năruja; Florian Condrici din Ploiești a primit repartiție pentru funcția de distribuitor la Întreprinderea de morărit și panificație Prahova.

•••

Bogdan Cecman din București, Șos. Colentina nr. 21, bl. R 24, sc. B, et. 6, ap. 71, Sectorul 2, ne scrie: „Nu pentru că am plătit amenda – în fond era greu să conving că abia mă urcasem în troleibuz și că aveam intenția de a cumpăra tichet de călătorie, cât mai ales din dorința de a interveni pe lângă organele de conducere ITB să soluționeze atitudinea necivilizată, chiar violentă, a celor patru controlori de pe linia troleibuzului 66, dintre care numai Somodi Anton avea legitimație". De altfel, în nenumărate rânduri, conducerea întreprinderii a promis că va sancționa comportarea necivilizată a personalului de control, precum și ținuta neîngrijită a acestuia. Nu de alta, dar aceste excepții umbresc eforturile întreprinderii de a face ordine odată pentru totdeauna în această privință și, de ce nu, pătează obrazul firmei. Așteptăm, deci, măsurile conducerii ITB.

•••

Consiliul popular al municipiului Craiova răspunde: Sancționarea contravențională a petentului Gheorghe Clement din Drobeta Turnu-Severin corespunde dispozițiilor art. 2 din HCM 2.290/1969, care prevede că nedeclararea nașterii unui copil în termen de 15 zile de la data când s-a produs nașterea, se amendează de la 100-300 lei, de vreme ce înregistrarea nașterii a fost solicitată de semnatar la 30 de zile de la faptul nașterii. Aceasta a refuzat atât plata a jumătate din minimul amenzii, respectiv 50 lei, cât și semnarea actului de naștere întocmit, abandonându-și chiar și actele de identitate aflate în prezent la delegatul de stare civilă.

Maria Radu-Bogdan
Flacăra, nr. 24/1989

DIN ARHIVA MINISTERULUI DE EXTERNE

Vizită istorică la Budapesta

Raportul Ambasadei României la Budapesta

Către Ministerul Afacerilor Externe

În cadrul conferinței ținute la 12 iulie 1989, la Institutul de Științe Economice „Karl Marx" din Budapesta, președintele SUA, G. Bush, a vorbit sub semnul încurajării actualului curs al reformelor politice și economice din Ungaria, declarând următoarele:

Resimte o mare plăcere să se afle din nou la Budapesta și este foarte mândru să fie primul președinte american care vizitează Ungaria. Prezența sa la Budapesta trebuie văzută ca un indiciu al disponibilității Statelor Unite în direcția competiției ideilor. Spiritul lui Imre Nagy este prezent în Institutul budapestan, iar vocea Ungariei s-a făcut auzită la recenta ceremonie a reînhumării acestuia.

După reconsiliere urmează acum momentul realismului, care indică faptul că Ungaria a început să-și edifice adevăratul ei viitor. Ea își descoperă astfel rolul care îi revine în Europa. Separată vreme de patru decenii de Europa, țara care a dat Americii pe Pulitzer și Bartok redevine acum parte a culturii europene. El personal vede un nou început pentru Ungaria, atmosfera din țară și din Budapesta îndreptățind optimismul. (...)

Prin desființarea gardului de la frontiera cu Austria, Ungaria a pășit pe calea desființării „Cortinei de fier". Aprecind măsurile URSS în direcția reducerii efectivelor sale militare din Europa de Răsărit, președintele SUA și-a exprimat hotărârea de a conlucra cu sovieticii pentru a se trece, de la confruntare și Războiul Rece, pe calea diminuării confruntării militare în Europa. În acest context se înscriu și recentele inițiative americane în domeniul armamentelor convenționale, adoptate la reuniunea NATO din luna mai a.c. „Vom acționa zi și noapte pentru reducerea riscului războiului în Europa, cât mai curând posibil", a declarat G. Bush.

Omenirea și Ungaria, care își propune crearea mai multor partide și alegeri libere, se află în pragul unei noi ere. Pentru succesul reformelor, Ungaria are nevoie de parteneri. (...)

După ce a vorbit despre dificultățile economiei socialiste planificate, vorbitorul a exprimat opinia americană, potrivit căreia progresul economic implică și acceptarea creșterii prețurilor și a șomajului, și că important este ca atelierele să aparțină meseriașilor, iar agricultura fermierilor, neexistând alt drum pentru făurirea destinului propriu al Ungariei. SUA vor fi partenerul acesteia în a face lucrativă economia țării. În continuare, președintele Bush a enumerat măsurile pe care SUA le preconizează pentru a veni în sprijinul Ungariei:

1. Propunerea pe care o va face la apropiata reuniune occidentală la vârf de la Paris, în vederea acordării de sprijin economic și asistență tehnică;

2. Crearea în viitor, cu aprobarea congresului, a unui fond de 25 de milioane de dolari din care să fie finanțate acțiunile de înviorare a economiei ungare și încurajarea investițiilor americane în această țară;

3. Acordarea cu caracter permanent a clauzei națiunii celei mai favorizate, după adoptarea de către Parlamethul RPU a legii privind dreptul la emigrare;

4. Facilitarea unui acces cât mai liber Ungariei pe piața Statelor Unite și, de asemenea, acordarea de preferințe generale tarifare;

5. Garantarea investițiilor americane în Ungaria, în care scop va fi creat un organism special.

George Bush a mai amintit, de asemenea, propunerea pe care a formulat-o deja în urmă cu șase săptămâni, referitoare la crearea unui fond de cinci milioane de dolari destinați dezvoltării cooperării Est-Vest în domeniul ecologic, și crearea unui organism de resort cu sediul la Budapesta, și propunerea făcută părții ungare de a încheia un acord de colaborare în domeniile științelor de vârf, apărării mediului ambiant, medicinei și siguranței nucleare.

El a mai anunțat că organizația americană „Corpul Păcii" își va începe activitatea în RPU, pentru răspândirea cunoștințelor de limba engleză și că vor fi alocate fonduri speciale pentru finanțarea schimburilor de experți legislativi, oameni de afaceri, activiști sindicali, oameni de cultură și pe linia tineretului, acordarea de burse pentru studii în SUA, deschiderea de catedre de studii americane în universitățile ungare, acordarea de fonduri de carte americană și deschiderea unui centru cultural american la Budapesta.

În încheiere, președintele SUA a lansat chemarea ca Ungaria și SUA să conlucreze pentru viitorul comun, exprimându-și convingerea că poporul ungar va face față sarcinilor descentralizării întreprinderilor economice, pe ruinele sistemului economic stalinist. „Sunteți în stare să realizați acestea, țara dv. se află pe un drum bun. Dispuneți de resurse umane și de curaj, aveți o națiune care-și găsește destinul. Vă felicit pentru drumul parcurs până înprezent", a spus G. Bush, chemând la acțiune în vederea atingerii obiectivelor propuse, „astfel încât istoria să afirme despre generația noastră că ea a fost generația care a creat o Europă unită și liberă".

Traian Pop

Notă: Menționăm că în cuvântarea lui Bush nu s-au făcut nici un fel de referiri sau aluzii la țara noastră.

Document din volumul: 1989 – Principiul dominoului. Prăbușirea regimurilor comuniste europene, Ediție de: Dumitru Preda și Mihai Retegan, București, Editura Fundației Culturale Române, 2000, p 133-135

Scinteia
JURNALUL ROMÂNIEI 1989 - ACUM DOUĂZECI DE ANI

Director: Marius Tucă **Editori:** Lavinia Betea (șef secție Istorie recentă), Cristina Diac, Florin Mihai, Ilarion Țiu, Alexandra Zotta (redactori secția Istorie recentă) **Design:** Petruța Brulea **Redacția:** Eliza Dumitrescu, Adela Cristina Teodorescu, Andrei Stoicu, Ramona Vintilă **Fotografii:** Arhivele Naționale, AFP/MEDIAFAX **Ilustrație:** Mihai Stănescu **Telefon:** 021 318 20 37
e-mail: istorie.recenta@jurnalul.ro **Layout:** Roxana Coste **Procesare imagine:** Ileana Caloteasa, Robert Tătaru **Corectură:** Daniela Ionescu, Emanuela Bargan, Mihaela Coaje **Tiparul executat la:** Tipografia INTACT

Pagini realizate cu sprijinul AGERPRES
Agenția Națională de Presă AGERPRES